

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 21 aprilie 2015, în privința inculpatului

Colesnic Nicolai Nicolai, născut la 20 mai 1994 în s. Cîmpeni, r-nul Vulcănești, locuitor al s. Alexanderfeld, r-nul Cahul, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare a cauzei
în instanța de fond: 03 octombrie 2014 – 13 februarie 2015,
instanța de apel: 03 martie – 21 aprilie 2015,
instanța de recurs: 09 iulie – 03 noiembrie 2015.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 13 februarie 2015, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364/1 Cod de procedură penală, Colesnic Nicolai a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare și în baza art. 164 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând cu 13 februarie 2015.

2. Instanța de fond a constatat că la 23 octombrie 2013, între orele 20:00 - 21:15, Colesnic Nicolai, aflându-se în s. Alexanderfeld, r-nul Cahul, intenționat i-a aplicat lui Furnica Dmitri mai multe lovituri cu pumnii în piept și cu picioarele în regiunea abdomenului, după ce i-a aplicat câteva lovituri peste cap și spinare cu o creangă. În continuare, l-a urcat pe Furnica Dmitri pe o motocicletă și l-a dus pe stadionul din s. Alexanderfeld, r-nul Cahul, unde i-a legat picioarele cu o ața și i-a mai aplicat lovituri peste diferite părți ale corpului. După, ce l-a lăsat pe acest

stadion, unde ultimul s-a aflat în timp de o noapte. În urma maltratării de către Colesnic Nicolai, lui Furnica Dmitri i-au fost provocate: contuzie cerebrală cu hemoragii subarahnoidiene, hipotermie generală cu insuficiență renală acută, fractura oaselor nazale, ce au fost produse la acțiuni traumatice cu obiect contondent dur la 23.10.2013 și aflării victimei timp îndelungat în condiții cu temperatura scăzută, și care în ansamblu se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Tot el, la 23 octombrie 2013, între orele 20:00 - 21:15, aflându-se în s. Alexanderfeld, r-nul Cahul, intenționat i-a aplicat lui Furnica Dmitri mai multe lovituri cu pumnii în piept și cu picioarele în regiunea abdomenului, după ce i-a aplicat câteva lovituri peste cap și spinare cu o creangă. În continuare, Colesnic Nicolai l-a imobilizat și capturat pe Furnica Dmitri, împotriva voinței acestuia, l-a urcat pe o motocicletă, care aparține lui Cenușa Victor și l-a transportat pe stadionul din s. Alexanderfeld, r-nul Cahul, unde i-a legat picioarele cu o ață și i-a mai aplicat lovituri peste diferite părți ale corpului. După, l-a lăsat pe Furnica Dmitri pe stadionul din sat, unde acesta s-a aflat timp de o noapte.

Instanța a reținut că inculpatul a înaintat o cerere de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art. 364/1 Cod de procedură penală, și a declarat că l-a bătut pe Furnica D. din motivul că el a înjosit-o verbal pe sora-sa. L-a urcat forțat pe motocicleta „Ural”. Când au ajuns pe teritoriul stadionului, el și Furnica D. iarăși au început să se bată. Furnica D. a încercat să fugă și el l-a legat de bara porților de fotbal. Și-a cerut iertare de la partea vătămată și acesta l-a iertat.

Instanța a conchis că vina inculpatului este dovedită prin probele administrate și a încadrat acțiunile lui în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, și în baza art. 164 alin. (1) Cod penal, ca răpirea unei persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a luat în considerație prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că infracțiunile săvârșite de inculpat sunt grave, că el a recunoscut pe deplin vinovăția, s-a căit și a solicitat examinării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364/1 Cod de procedură penală, că partea vătămată nu are petenții deoarece s-au împăcat, că la locul de trai inculpatul este caracterizat pozitiv și anterior nu a fost judecat.

Totodată, instanța a indicat că nu a stabilit careva circumstanțe excepționale, care ar face posibilă micșorarea esențială a gravității faptei și a consecințelor ei, și aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, lipsind temeiuri pentru aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Astfel, instanța conducându-se de art. 61 Cod penal, că pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, a concluzionat că reeducarea inculpatului își va găsi efectul numai prin aplicarea pedepsei cu închisoare.

Luând în considerație prevederile art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, instanța a redus cu o treime limita maximă de pedeapsă cu închisoare prevăzută în sancțiunea art. 151 alin. (1) și 164 alin. (1) Cod penal.

3. Avocatul Sergiu Granici și inculpatul au declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care față de ultimul să fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

Apelantul a invocat că la aplicarea pedepsei, instanța n-a ținut cont că inculpatul nu a fost anterior judecat, este caracterizat pozitiv, are un loc permanent de trai, are loc de muncă oficial, a recunoscut vina de la începutul urmăririi penale, nu s-a eschivat de la urmărirea penală și nu a pus piedici pentru descoperirea adevărului, din potrivă a contribuit la descoperirea cazului, sa căit sincer în cele întâmplate, s-a împăcat cu partea vătămată, care nu are pretenții, că circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal nu s-au stabilit.

Circumstanțele atenuante menționate sunt excepționale și se includ în prevederile art. 78 alin. (5) Cod penal.

Astfel, pedeapsa urma a fi aplicată conform prevederilor art. 79 Cod penal.

Potrivit art. 90 Cod penal, instanța urma să aplice o pedeapsă mai blândă cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința inculpatului, din motiv că i-a stabilit o pedeapsă de 5 ani închisoare, iar ultimul este o persoană nepericuloasă pentru societate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 21 aprilie 2015, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Colesnic N. i-a fost stabilită pedeapsa în baza art. 151 alin. (1) de 4 ani închisoare și în baza art. 164 alin. (1) Cod penal de 2 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1), 90 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 5 ani.

În rest sentința a fost menținută.

Instanța de apel a indicat că instanța de fond corect a reținut lipsa circumstanțelor agravante, dar eronat a reținut lipsa circumstanțelor atenuante, fapt ce nu corespunde materialelor cauzei.

Inculpatul anterior nu a fost judecat, la locul de trai este caracterizat pozitiv, are domiciliu permanent, activează oficial, a recunoscut vina, s-a căit sincer, partea vătămată nu are pretenții. Aceste circumstanțe ameliorează situația inculpatului, nefiind rațional ca ultimul să execute pedeapsa, necătând că a săvârșit două infracțiuni grave.

Reieșind din circumstanțele cauzei, este necesar de stabilit față de inculpat o pedeapsă de 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei, pentru un termen de probă de 5 ani.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a menționat că instanța de apel a interpretat eronat regulile de individualizare a pedepsei penale și a aplicat neîntemeiat față de inculpat prevederile art. 90 Cod penal.

Domiciliul permanent sau angajarea în câmpul muncii nu pot servi ca circumstanțe pentru aplicarea art. 90 Cod penal, deoarece nicidecum nu au legătură cu faptele comise de către inculpat și nici nu-l caracterizează ca pe o persoană tactică, responsabilă pentru acțiunile sale.

Lipsa pretențiilor din partea părții vătămate nu înseamnă și necesitatea liberării inculpatului de pedeapsa penală pentru comiterea a două infracțiuni grave, contra sănătății și libertății persoanei.

Mai mult, conform pct. 35 din Hotărârea Plenului CSJ nr.13 din 16.12.2013, cu privire la aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești, recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate fi valorificată ca circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică. Iar instanța de apel a ignorat aceste prevederi legale și a inclus circumstanța recunoașterii vinovăției ca o circumstanță atenuantă și posibilă pentru aplicarea art. 90 Cod penal.

Instanța de apel nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei, ceea ce denotă ineficiența condamnării inculpatului cu liberarea de executare a pedepsei cu închisoare.

În lipsa altor circumstanțe stabilite de către instanța de fond, instanța de apel a menționat greșit despre prezența unor circumstanțe atenuante, dar și fără indicarea acestora.

Totodată, instanța de apel n-a luat în considerație starea de fapt și de drept stabilită în cauză, caracterul și gradul prejudiciabil ale faptelor reținute în sarcina inculpatului, că acesta a săvârșit două infracțiuni grave cu intenție, a comis infracțiunea în scopul de răzbunare, a cauzat părții vătămate leziuni corporale grave periculoase pentru viață, a lăsat pe partea vătămată cu vătămări grave singur pe un stadion pe timp de noapte și pe timp de frig, inculpatul nu a întreprins măsuri în vederea reducerii gradului prejudiciabil a faptelor comise, spre exemplu după maltratarea părții vătămate să organizeze transportarea acestuia la spital pentru acordarea unui ajutor medical calificat, sau contactarea rudelor părții vătămate despre locul aflării acestuia etc., astfel că corijarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar în condițiile izolării lui de societate, din motiv că pedeapsa aplicată nu își va atinge scopul.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 61 alin. (2), 75 alin. (1), 90 alin. (1) Cod penal, art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă și în strictă conformitate cu dispozițiile prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel, deoarece, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate:

a) nu a motivat în genere oportunitatea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu clauzele conținute în dispoziția acestei norme de drept, suspendând neîntemeiat executarea pedepsei și fără a dispune în dispozitivul deciziei prevederea obligatorie din norma vizată că executarea pedepsei se suspendă condiționat, dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat;

b) nu a luat în considerare că inculpatul a săvârșit două infracțiuni grave cu intenție, a cauzat părții vătămate leziuni corporale grave periculoase pentru viață și a lăsat partea vătămată cu aceste vătămări grave singur pe un stadion pe timp de noapte, în frig, fiindu-i provocate: contuzie cerebrală cu hemoragii subarahnoidiene, hipotermie generală cu insuficiență renală acută, fractura oaselor nazale, ce au fost produse la acțiuni traumatice cu obiect contondent dur la și aflării victimei timp îndelungat în condiții cu temperatura scăzută, că prezența circumstanțelor atenuante oferă doar dreptul de a individualiza pedeapsa. Or, circumstanțele atenuante, odată constatate în cauză și puse la baza stabilirii pedepsei, nu mai pot fi invocate și ca motivare de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal (*pct. 4 din decizie*).

Împrejurările enunțate relevă că decizia contestată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de modificare a pedepsei stabilite inculpatului de către prima instanță, că instanța de apel i-a aplicat ultimului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale enunțate, aplicând nejustificat și inechitabil față de inculpat prevederile art. 90 Cod penal în raport cu situația de

fapt existentă la data condamnării lui, inadecvat și disproporțional în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite și a scopului pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane, adică a admis apelul declarat în mod greșit.

Totodată, din conținutul părții descriptive a sentinței se observă că instanța de fond a soluționat chestiunile privind individualizarea pedepsei aplicate inculpatului în strictă conformitate cu prescripțiile de drept formal și material. Pedepsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată condamnatului în limitele prevăzute de lege, luându-se în considerare gravitatea infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, că inculpatul a comis două infracțiuni grave, este caracterizat pozitiv, concluzionând întemeiat și echitabil că corectarea și reeducarea lui este posibilă doar prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii normelor imputate (*pct. 1, 2 din decizie*).

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează parțial hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei atacate, pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procuror, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 21 aprilie 2015, în privința inculpatului Colesnic Nicolai Nicolai, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriai Cahul din 13 februarie 2015, în privința inculpatului Colesnic Nicolai Nicolai.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 noiembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun